

(H A R M A D I K É V I F O L Y A M.)

A lap anyagi ügyeit érdeklők:
u. m. előfizetés, hirdetések, reclama-
tiók sat. a kiadó-hivatalhoz uta-
sítandók.

KIADO-HIVATAL:
A Középutczában, STEIN könyvke-
reskedésében.

KLADO-HIVATAL.

4. Középutczában, STEIN könyvke-
reskedésében.

VI.

VII. Az erdő.

D ó z s a D.

Bukarest, július 13. 1858. — Jelenleg egy

Már előbbi hg. korában, majd minden faluban iskolát építtetett volt, de ezek később ismét elpusztultak. Most ezt a humanus ügyet újból föllevenítette. Koszta Foru. az iskolák igazg.

megy le a nap úgy, hogy nem is figyelünk rá,
pedig a leáldozó nap oly hiven tükrözi vissza
álmaink.

Az erdő csak most ujul ki egy év küzdel-
mére s buján nővő fái, galyai felett az ormo-
lehaladó nap sárga sugarai egy gyöngye rózsas-
szin-pírban vesznek el, mintha a nap is, min-
minmagunk, az élet tavaszán rózsaszínen látv-
a világot, az ifjúság mámorával álmodnék, —
s alunnék el.

De nem úgy van-e? nem aluszik-e az ifjú a főványer épített reményei rózsaszín-gondolataival el, s álmod szépjéig, nagy tetteket s dicsefőrközt tett-teljest és eredménytől kóronázottat; álmai oly elevenek, a látott képek oly él valának, hogy mikor a valóra fölébred, se hiszi miként az nem élet, hanem álmom, s az is csak volt.

Mikor pedig az élet küzdelmei a fantázia terjedt szárnyait megnyírták, vagy minmagunk ifjúságunk első hevében azt igen sokat s gondtalanul csatogtattuk, miglen a tollak hegye egyenként letört, s egykor gazdag képzelgésűn megszégyenülvén, mennybe többé nem ragad hanem egészen meghajolt a számító észnek s a magasról földre esve, elménk csak a valóságért, s azon felülemelkedni nem tud; mily mássok ekkor álmaink, s mily másként látjuk a napot a bérce felett lenyugodni.

Egy forró nyári nap után, mi az embereknek a kalászt érlelte, s a házi állatoknak a szénát száraztá, arany sugárok között nyugszik le a nap a bércz felett, mintha el volna fáradva a munka után; a sötét-zöld erdő, mely tavaszkor a kéj árnyékzata volt, most annak legelenevebb pontja, friss zöldje emlékeztet az elelt tavaszra. — Mi is már vagy éppen nem álmodunk, mer nyugodnunk kell, vagy ha álmodunk is, álmaink csak emlékei, hogy egykor álmodunk.

Álmodtunk, éltünk egy képzelt világban.

gatojának a jutalmak kiosztásakor tartott beszédéből látom, hogy az iskolák helyreállítására minden család tartozik évenként két piasztért fizetni. Eddig már készen van ezer tizenegy iskola, a tanítók kapnak a kormánytól 300 piasztér pótlásért. Most a direktor azt indítványozza, hogy a díj a jövőre kétféles legyen, a mi hihetőség el is fogadtatik. A falusi iskolásgyermekek száma 22,940. A magán-intézetekbe járóké 4877. A bukaresti gimnasiunba és leánynevelődebe járóké 4161. Így az összes szám 31,978. Két millió népesség arányában ez szám ugyan csekély, de ha meggondoljuk, hogy tavalyi márcziustól mostani 60 új falusi-iskola építetett, könnyen következtethetjük, hogy mind a 3379 falunak rövid időre iskolája fog lenni.

A bukaresti gimnasiun áll négy elemi, nyolcz gimnasialis, egy jogi és egy mérnöki osztályból. Van ezenkívül minden commissionnak egy négy osztályú elemi iskolája, Van egy ipar és egy gazdasági iskolája, az eforia felügyelete alatt áll Bukarestben összesen 10 iskola. A papnöveldei, orvosi tanodát, a felekezeti és igen számos fiú és leány-magánnevelőket ide nem számítva, bárha az eforia tudta nélkül senki magán-nevelődet nem is nyithat. Igen meglehetősen jelentős, midőn az említett tíz iskola jelesb növendékeit, egymásután a kajmakám eleibe léptek, ki min-deniket megdicsérve, számos könyvet és koszu-
rut osztott ki köztőlük, közbé-közbé egy kato-
na-zenekar lelkesítő darabokat játszott.

Gyika rövid uralkodása a nevelés körüli példás buzgalomért, emlékezetes korszak leendő hon történelmében. A tavasszal saját kezeivel tette le egy itt építendő oláh akademia és egy r. kath. leány-nevelő — az angol szüzek zárdaia alapkövét. A Pantilimon kórházat, mely a Gyika-család alapítvány, s a városról két óra távolságra esik, egészen a gazdasági iskolának adta át, a kórházat pedig a városhoz közelebb hozta. Ennek alapját a héten tette le.

Megemlítem még azon tette összecsapást, mely itteni két lép, a Romanul és Predikatorul között közelebb történt. Rosetti, a Romanul szerkesztője, pengeni kezdte volt a polgári házasság eszméjét, mire a Predikatorul kérde: ki jogosította fel Rosettit az egyház ezredéves törvényeit megtagadni. Rosetti erre még tüzesebben és a Predikatorul — mely az érsek nyomdájában készül — kisébbítve felelt. A dolog azzal végződött, hogy az érsek pástori levelet bocsátott híveihöz. Rosettinek pedig megtiltották, hogy erről a tárgyról többet szó se legyen lapjában. A főpástori levél figyelmeztet nem kerülte ki az Eliaid Párisban fordított bibliája se, miről azonban önként bizonyosan hallottak.

Budapest, jul. 16-án. VIII. Hirlapjaink, a hazai, — illetőleg fővárosi hölgyzársaságok aczel-metszettü arczepeiből összeállítani szándékolt „Szépek könyve”-ről beszélnek. A vállalat még nincsen részletesen körülírva; nem tudjuk szöveggel-e, vagy pusztán, s aláírva-e, vagy a nélkül lesznek közzébe a képek: de az eszméhez, bármiként alkalmazassék, már hozzá lehet, sőt kell is szólni, hogy tán magok az illetők figyelmeztetve, a közönség pedig felbőle idejében tájékozva s a dolog kellő megvilágítása mellett a félrevezetéstől óva legyen. Mert a fényűzés aggasztó s közérkölciségünket mindinkább rongáló elhatalmazása mellett minden, annak bármi úton gyarapítására munkáló jelenséget calamitáns, s kisebb-nagyobb mértékben nemzetellenes bűnnek tartván, kétszeres megrovást ér-

demlő állapotnak vélünk, ha annak szolgáltatára éppen az irodalom lenne megalázva, melynek hivatása egyenesen a józan műveltség fejlesztésében s a fogalmak tisztításában fekszik. Akár alálírással lesznek pedig a szóban forgó képek, akár nem, a szépművészet iránt viseltetett különös tiszteletünk mellett is tudjuk a czélszavet vállalatot másképp tekinteni, igaz értéket nélkülöző külsőségeknek való oktatlan hízeglésnél s a hiúság tömjénzésénél, mi a mérleg másik felébe ürügylül föllátható aesthetikai szempontokat teljesen és annyival inkább fölbillent, mert e czél, eszményképek által éppen úgy, sőt jórészt tökéletesebben elérhetők. Ezért e vállalat ellen, mely az irodalmat a Pepita láznál és crinolin-élelmánál is sokkal inkább megalázza, jó előre óvatst kívánunk jelenteni.

A nemzeti színház közönségét közelebről a bécsi olasz dalszínház nagylehetségű első énekesnője, Chariton Demeur asszony, vendég-szereplése gyönyörködte, illetőleg ragadta el. Nézetünk szerint a valódi művészetnek nem csupán a szakértők, hanem az ép természeti értékű, bár technicájában avaralattani is hatást kell gyakorolni, s e törvény, mely nélkül annak élvezése, hivatásával ellenkezőleg, csak néhány kiválságúakra szorítkozhat, a képző-művészetek mindegyikére, festészet, szobrászat, költészet, énekesítés vagy szavalo-dramma sat. egyaránt érvényesül. Ily értelemben vett dalművésznőt, kinek a mellett énekével külalakja és játéka is összhangzásban legyen, a nemzeti színházban La-Grange óta, s az ő szakmáján kívül még eddig általában nem hallottunk, és ilyen — Chariton Demeur. Az ő búhajós éneke — melynek átérzésére és méltányolhatására a hanglajtorjáción való jártasság nem szükséges — ez az ének nem is ének, hanem a szokottnál lagyabb és edesebb beszéd, finom természet — szóval, igazi költészet!

A vendéglők látogatói pedig, ugyan a napokban Salamon János kolozsvári cigány zenetársulata villanyozta fel, s kétségkívül a nemzeti színházban se csekélyebb, és a most négy esztendőhez hasonló hatást eszközölt volna, ha az ugynevezett versenydarabok és fogások mel-lőzésével, pusztán az eredeti-mivollukban meg-hagyott magyar és oláh népdalokra szorítkozik, melyeket mesterségesen hozzájuk töltött cifra-
zatok, szépségekben csak megcsönkítanak. Hej, bár jőne fel a Szilágyságból, — ebből a magyar Provence-ból, Arany Gyuri, az örökké sirva-rívó fájdalomba olvad édesbús oláh dalok kőbor-hegedűse!

Szerkesztő kerelle me: „
Oh kreskut járbe pe jele!”

Köztisztelőtől írónk, Gyulai Pál, jövő hó-nap elején véggépp lekötözik Kolozsvárra; de az ev. ref. gymnasiumi tanári széket, nem mint a „Hölgyfutár” jelenté — augusztusban (a nagy vacatio közepén) hanem majd csak szeptem-berben foglalja el; azonban a kedélyes és szilárd jellemű férfi s dús képességek és gazdag tanulmányi iránt tartozó öszinte becsülés, ismerősei részéről, a távolba is kísérni fogja.

A nyári szeziónban immár nyakig vagyunk, s midőn e porral föleresztett gőzfürdőből a sátor-fát hováhamarabb fölszedni, kiki gentlemani be-csületében járó dolgoknak véli: a „Kolozsvári Közlöny” tudósítóját is már mint ilyen, a gent-leman-ek sorába tartozván, a járdapostástól és levelezéstől néhány hétre búcsút venni, szintén

lélekbejáró szükségnek látja, s magát a viszont-látásig becsülettel recommendálja.*)

Kelen.
Torda, jul. 15-kén. — F. hó 11-kén tartal-tott meg 6-vasárnapon istentiszteletek végze-tével az ev. ref. elemi iskolások nyári közpró-bája. Bámúli lehet, miképp egy tanító 140 tanítványt képes oda vinni, hogy azoknak min-denike kielégítőleg, nagyrésze kitűnőleg felel-jelejen, többen szépen írjanak, együtt tereztel-ben gyönyörűn énekeljenek, — és ez a tanító Molnár ur.

Ugyan f. hó 11-kén tartott az unitáriusok leány-iskolájában 1857/8-han beavatott 112-ből megjelent 99 tanuló közpróbája. Tanáruk Sza-bó ur teljesleg bebizonyította, mennyire tisztelteti s szeretteti magát az oly tanító, ki érzi, hogy elhivatása az emberiség jólétével szoros vi-szonyban van, s mily nyugalom a szülőknél, gyermekeiknek tökéletesülési irányt adni tudó tanító, s mily öröm, ha azon csendes érzetben nézhetnek a kétes jövő elébe, miszerint utó-daikban a haza s a nemzet élni s virágzóbb fog lenni.

S-Szentgyörgy, július 6-kán 1858. — El-felejtethetetlen főkörmányzó urunk, néhai Schwar-zenberg Károly ő magasságaért tegnap déli elött tíz órakor Arkoson b. Szentkeresztü Zsig-mond urnak udvari kapójánálban, ma pedig az itteni romai kath. egyházban gyászünnepe-lyt tartott. — A templomban diszkravált volt felállítva. Az isteni tiszteleten több fömeltősa-gok gyászöltözethen, a polgári hatóságok, a cs.kir. katonai tisztai kar, a tanács, és városi la-kosságnak minden osztálya tekintélyesen képviselve levén; a templom zsufolva volt, s mindenkinék arczatlan látni lehet az elhunyt-nak halála okozta mélyen-érző fájdalmat, — oh igen! mert még rom vala e kis honunk, s még csak sirkerthez hasonló, a midőn szeretett fő-kormányzó urunk ő magassága a béke olaját meg-hozza nekünk oly korszakban, a mikor min-denki kimúlt, vagy távollevő szeretett kedves-
öveit siratva csak kölcsönös gyász-regékkel enyhíték egymásnak mélyen-érző fájdalmát, s mindazonáltal, midőn magas rendeltetésénél fog-va kiszenvetett honunk kormányá elén csillag-ként tunt vala föl, törvényes igazságosságának dúsán árszított fényével gyászfekete fellegein-
ket eloszlatván, sok támasz nélküli agastyá-nok, elmaradtó árva és elkeseredett özvegyek reményteljesen vigasztaltattak meg, magas ro-konszenyének ernyedetlen buzgalomával párosult tevékenysége által felüdült kis honunkat is már-már virágzásnak indítandó, miszerint egy szív-vel s lélekkel ohajtjuk, hogy a magas férfi po-
rai nyugodjanak csendesen, s örökdjék sirhan-tjai felett az örökön tartó béke anyaga!

Aranyos-Szék, jul. 12-kén, 1858. — (Jég-elleni harangozás, jégverés, dühös-ébmarsból történt halálozás.) E hó 5-kétől csaknem min-dennap szemtanui vagyunk ama természeti jele-néseknek, melyekkel jár az Urnak haragja. Egy-
órában likkaszó hőség van s már, a másban őri-
ás fellegekkel borítva a vidék, melyek fenyege-tő zúgással kelnek föl a hegyek megül, s az ér-sének indult kalászkok fölött nem egyszerűm-lőfelben húzódnak át a vészthordó elemek. Szei-
renesek határ és helység az, melyre le nem om-

* Múlt levelünkben sajthibáit künt az. 1. has. (alól). 16-ik sorában krónikus helyett kórikus olvasható.

lanak! Ilyenkor falvaink tornyaiban megzúdul-nak a vészlősló harangok s vezeklő jégzavassal
sírnek az Urnak földet megrázó szavala közé. En nem tudom, azon parányi fisika ratio, hogy kicsiny harangjaink a levegő-mozgatás által más irányt adnak a fellegeknek, vagy azon vallásos ely, hogy a közölgő vészre Istenhez kell ótalom-mért kiállni, bírja-e a lelkes urakat ezen el-járássra, vagy plane a közöttünk elszórt oláh pó-páktól tanultak el azon babonás hieit, hogy a harangozás eltéríti a jeget? Ennél biztos esz-közökkel harangoz mindennap a kor szava: „la-gosítás, biztosítás!” Ezt kellene meghuzni minden értelmes embernek! E hó 10-kén d. u. 2—3 óra tájt a bágyoni határt erősen elverte a jég, sok gazda reménye leeverve, s nem egy szegény el-csüggedve néz a jövő elébe. Ugyancsak e hó 10-kén esék áldozatul a bágyoni járási segédbiztos Onicz ur, az ebbel való látsálgásnak, mi is így történt: egy hivatalnok vizsgálta megdühödvén, több kutyát összemardosolt, s így az Onicz urét is, de bizván abban, hogy az ő kutyája nincs megmarva, minthogy nem szokott kijárni, nem őrizkedett tőle, s egyszer éppen olyankor talál-ta megismogatni, mikor már a dühlázban benne volt a kis eb, s egyik újját bekaptak. Onicz ur a megsértett újját szájába fogta, abból a vért ki-szivandó, s harmadnapra ő is benne volt a víz-iszonyban. Bágyonból bevitték a tordai kórda-ba, de minden orvosi ügyes eljárás mellett is hűsonegy napra meghalt. Egy volt az erőlyes hivatalnokok, egy a nyajas emberek, egy a be-csületes polgárok közül. Béke hamvainak! E szo-morítólan intő példa szolgáljon tanulsául azok-nak, kik annyira bíznak a kutyában, s külön-
sen a szülőknél, kik gyönyörködve nézik, ár-tatlan kisedők miképp játszik a kutyával, ug-y-szintén a szépséges delnőknél is, kiknél oly di-vatossá vált az öl-ebezés. Aran yosszéki.

U. I. Mire bevégzém leveletem, kaptam a hirt, hogy nemcsak a bágyoni, hanem a harasz-tosi és keresdi határokat is elverte a jég. Dió-nagyságu jégek is estek; úgy hogy a szerkesz-nek ki kellett fogni marháit a járomból, hogy inkább futhasson; az embernek, kit künn ka-pott a határon, szekér alá vagy más menhelyre kellett bujni a súlyos útések ellen. A hol a sulyja elment, ott egyáltalában semmi véles nem ma-radt. A kaszálattal füvet lecsépette, a lekaszáltat eliszapolta vagy elseperte, a dohányt semmi-vé tette. Szóval, pusztává tette a szépen termelt határokat.

1. Fellejtethetetlen főkörmányzó urunk, néhai Schwarzenberg Károly ő magasságaért tegnap déli elött tíz órakor Arkoson b. Szentkeresztü Zsigmond urnak udvari kapójánálban, ma pedig az itteni romai kath. egyházban gyászünnepe-lyt tartott.

A vendéglők látogatói pedig, ugyan a napokban Salamon János kolozsvári cigány zenetársulata villanyozta fel, s kétségkívül a nemzeti színházban se csekélyebb, és a most négy esztendőhez hasonló hatást eszközölt volna, ha az ugynevezett versenydarabok és fogások mel-lőzésével, pusztán az eredeti-mivollukban meg-hagyott magyar és oláh népdalokra szorítkozik, melyeket mesterségesen hozzájuk töltött cifra-
zatok, szépségekben csak megcsönkítanak. Hej, bár jőne fel a Szilágyságból, — ebből a magyar Provence-ból, Arany Gyuri, az örökké sirva-rívó fájdalomba olvad édesbús oláh dalok kőbor-hegedűse!

Szerkesztő kerelle me: „
Oh kreskut járbe pe jele!”

Köztisztelőtől írónk, Gyulai Pál, jövő hó-nap elején véggépp lekötözik Kolozsvárra; de az ev. ref. gymnasiumi tanári széket, nem mint a „Hölgyfutár” jelenté — augusztusban (a nagy vacatio közepén) hanem majd csak szeptem-berben foglalja el; azonban a kedélyes és szilárd jellemű férfi s dús képességek és gazdag tanulmányi iránt tartozó öszinte becsülés, ismerősei részéről, a távolba is kísérni fogja.

A nyári szeziónban immár nyakig vagyunk, s midőn e porral föleresztett gőzfürdőből a sátor-fát hováhamarabb fölszedni, kiki gentlemani be-csületében járó dolgoknak véli: a „Kolozsvári Közlöny” tudósítóját is már mint ilyen, a gent-leman-ek sorába tartozván, a járdapostástól és levelezéstől néhány hétre búcsút venni, szintén

Szerkesztő kerelle me: „
Oh kreskut járbe pe jele!”

Köztisztelőtől írónk, Gyulai Pál, jövő hó-nap elején véggépp lekötözik Kolozsvárra; de az ev. ref. gymnasiumi tanári széket, nem mint a „Hölgyfutár” jelenté — augusztusban (a nagy vacatio közepén) hanem majd csak szeptem-berben foglalja el; azonban a kedélyes és szilárd jellemű férfi s dús képességek és gazdag tanulmányi iránt tartozó öszinte becsülés, ismerősei részéről, a távolba is kísérni fogja.

A vendéglők látogatói pedig, ugyan a napokban Salamon János kolozsvári cigány zenetársulata villanyozta fel, s kétségkívül a nemzeti színházban se csekélyebb, és a most négy esztendőhez hasonló hatást eszközölt volna, ha az ugynevezett versenydarabok és fogások mel-lőzésével, pusztán az eredeti-mivollukban meg-hagyott magyar és oláh népdalokra szorítkozik, melyeket mesterségesen hozzájuk töltött cifra-
zatok, szépségekben csak megcsönkítanak. Hej, bár jőne fel a Szilágyságból, — ebből a magyar Provence-ból, Arany Gyuri, az örökké sirva-rívó fájdalomba olvad édesbús oláh dalok kőbor-hegedűse!

de a képzelés rég elhagyott, s az ész se szol-gál úgy, mint eddig; eszünkbe jut, hogy mik voltunk, mit tudtunk tenni, hogy csak akarnunk kellett s magas régiókba emelkedve elfelejtet-tük a valót, éltünk képzeletünk pompás világá-ban, nem volt tárgy, mit, ha akartuk, magunk-kévé tenni ne tudtunk volna; tanulni, vizsgálódni, gondolatot gondolathoz fűzni mily könnyű vala; jött azonban a mindennapi élet, eszünk meg-szokott egy nyomot; ha szintén olykor vissza-nézve a multra, gondolatinknak más irányt s nem a szokott nyomot akarnók adni, mindig vissza-rúg az szokás a járt nyomra; eszünk elvesztő regékony- és fogékonyságát. Elmentek ezek a fantázia után! A megsárgult őszi levelek oly vénnek mutatják az erdőt, s a bérce felett le-menő nap ezüstfénye egy arany-sárga sugár-al mond jó éjszakát. A gabona be van hordva, a tarló kopár, a lud vad gagóással réz haza, az egész természet oly érett, mondani lehet, elélt; az erdő, mely tavaszkor alap, nyárbán főpont volt, most már csak ramázat zörgő száraz leve-leiben, mint a mulandóság jelképe. Vajjon ál-modunk-e? az élet őszén, mikor a nem-továb-bat elérve, csak lefelé haladunk, nem hiszem, hogy álmodjunk, s ha igen már még álmaink se ragadnak ki a mindennapiaságból, hanem megragadnak az élet szokott körében.

A sivoltó éjszaki szél lerázza a fák száraz lombjait s kopaszon állnak galyaik, míg végre a hó elfedi az alvó természetet.

(Folytatjuk.)

EMMA.

Regény.
Írta gróf LAZAR KALMAN.
(Folytatás.)

Nem tudam, szive hideg márvány-e, mit fénynyel elboríthat ugyan a nap sugára, de me-lege áthatni nem bírja? Csálódott-e, és multi-jának emléke elől a fakadó érzelmét, vagy ábrándossága felelemmel tölti el, hogy nem talá-land magához méltó kebelre? Nem tudja-e, mi a szerelem üdvözítő érzete, vagy fel, hogy az gyilkoló villám! les, mi öszszezza...? Nem tudja, egy szörny-e az, angyalszárnyakkal, vagy angyalpallossal... Oh, de miként is tudná... sejtji, hogy az zendül fel csöndes éji dalban, hogy azon szent érzelem ad élet a virágnak, hogy nélküle nem lehet semmi szép, de meg-lehet, látta azt is, — hisz oly sok példa van rá, hogy az ég, e jöltető angyal, néha szörnyűvé változik át; hangja, mi lagy volt, mint szellő susogás, dörgővé, indulatúllt reszelkővé les; szelid tekintete elvadul, s félelemmel tölti el a szívet; keze, mi ből még állt hullott ki az imá-dottnak szánt virág, fenyegetően tört villogtat, vagy önszívét marcangolja...

Ekként kell gondolkodnia, és félve a csaló-dást, csálódni önszívén.

És ismét meghazudtolta mindezen nézetei-met, és féltékeny valék a nélkül, hogy tudnám kire.

...XI.

Ha már szeretett és szerelmében szerencsét-len volt, ok-e ez, hogy kevésbé szeressem, hogy kétkedjem szívében?... avagy mégis lehetséges lenne-e, hogy ő is olyan, mint a nagyobb rész.

Visszaírdtem e gondolatot.

Még nem csálódottam volt eleget, még nem ismertem akkor a szenteskedő bűnt.

Miként is volna lehetséges, hogy oly fön-kelt érzelmű voln, minőnek ott tartam, gyönyör-rét lelhetné abban, ha oly reményekre jogosít-
t, miket valósítani éppen nincsen szándéka-ban... Oh, ő sokkal nyiltabb, magaslelkűbb, hogyse képes lenne magát ennyire lealázni! Ő sokkal több észszel bír, mintsem föllehetne tenni róla, hogy gyöngöseskedj cselekvésekkel, azon-tévhiedelemtől vezreltetve, miképp könnyeb-ben viselendém a csapást, ha reményeim nem egyszerre, hanem rendre egyenként semmisít-meg, de a szilárd meggyőződés még se váltak-e gondolatok.

Ily gyötrődések közepett telt el néhány nap-mialatt Helleik házát nagy öröm érte.

Egy szerencsétlen — rég öröklött per-következtében, vagyonuknak majdnem két-har-madát valának elvesztették. A kimenetel kétes volt, és ez sok aggályt okozott az öreg Helleinek; de a végítélet által nemcsak hogy vagyonuk biztosítva lön, hanem egyszersmind nagyon te-metős töke örököseivé váltak.

Emma volt egyedül az a háznál, kire kevés hatást gyakorolt e nem remélt szerencse.

Ezen körülmény még jobban meggyőzött jellemének fenkötsége felől, és én még elva-kultabbban szerettem őt, annyira, hogy az örü-léssel határos lelki állapot szállott meg azon gondolatnál, hogy szívet nem bírom. — Egé-szen gyermekessé lettem, mikor nem láttam, ha nem szőlhattam hozzá, végtelen szerencsét-lennek éreztem magamat és mégis alig mertem megszólítani, körében pedig nem volt megma-radásom, hanem elsiettem, hadd bolyongjam ősz-sze mindazon helyeket, mik reá emlékeztettek.

Egy ily alkalomkor a kertjők közelében levő kis zuhatagot kerestem föl.

tékosszeget volt szerencsés, a múlt év ez idő-tábjában 3,293,280 frt 59 krhoz képest, az ér-dekelt közönségnek bemutatni, a párvonal 1,283,651 frt és 14 krban nem egy egész, hanem csak felévi gyarapodást tüntet fel; mert ha egy év alatt akarna felmutatni, akkor a múlt év végével lejárt s a számadásból leutótt 2,702,895 frt 56 kr tömeget is hozzá kellene adni, melyek összesen 3,986,547 frt 10 kr tennének. Már pedig társulatunk azon kedvező állapoton van, hogy jelenleg, alig husz nappal a lejárt felév után, még csak 400,000 frtnyi biztosított érték kívántatik arra, hogy a múlt egész évi 5,266,415 frt megle-gyen haladva. Továbbá, sietünk fölemlíteni azon hely szűke miatt mellőzött körülményt is; mi a kimutatásban e társulatnak az irántai részvét gyarapodása arányában mindinkább terjedő jó-tékonyosságát kölcsönös s váltó-lezámi-tolás által is tanúsítja. Ügyletének ezen nem csak önmaga, hanem a közönség irányában is jótékony ágában a múlt év első felében 28 vé-lellen pénzsorútságra jött egyént segített ki 6,880 frttal; az imént lejárt felév alatt pedig már 47 egyént 14,348 frt 12 krrel segített meg, ez nem csekély érdemül tulajdonítandó. Hogy ebből mily általános jótémény fejlődhetik ki kellő pártolás által, könnyen felfogható, ha meggondoljuk, hogy a földmivelő-ösztály természeténél fogva eladhatóság, a kereskedő, a gyáros, a mesterember beruházott pénze megfordulásig magát könnyen kisegítendi, a nél-kül, hogy a földmivelő természetét még lábán potom árt, a kereskedő, gyáros és mester-ember pedig magát lelketlen izzorások karjaiba dobni kénytelen volna.

Az első magyar általános biztosító-társaság ez évi március 11-én indulván meg, első három havi díjbevétele 230,525 ft 29 kr tesz. E bevétel eredményezett március, apri-lis, és május hó alatt volt összesen 99 tűz- és szállítmányozási kár, melyért összesen kifizet-tett 30,000 ft. Legközelebb Duna-Földváron történt roppant égésnél, hol tetemesen volt ér-dekelve, egyenesen a végre kiküldött liquida-tóra harmadnapon már a helyszínen volt.

Az a sokat gúnyolt crinoline mégis csak valami czélszerű öltözk kell hogy legyen. Legalább azt bizonyítja azon körülmény, hogy az anynyi gúny-ésó után, most már a tűzet is kiállotta. Ugyanis helybeli jeles tűzművész, Ul-rich József, közelebről tűzijátékok rendezvén, az egyik mutatvány czíme: „A crinoline elpat-tanása” volt. És a tűzcrinoline elpattanása, mint mondják, pompásan is sikerült — a leve-gőben.

Boka Károly debreczeni zenetársulata f. hó 18-dikén tartotta meg első zeneestélyét a „Kék szőlőhe” czimzett nyári-vendéglőben. A mintegy tizenegye tagból álló társulat valóban meglepő könnyűség- és szabatosággal előadott darabjai általános tetszésben részesültek. A kart Boka K. távollétében, a fiatal Balázs Kál-mán vezette, a kitől megjegyzendő, hogy mint a mi jelenleg Pesten ünnepelt Salamonunk, nagy érzéssel játszik.

A mormon „Hiszekegy”:

Hiszünk az Istenben az örök atyában, az Isten fiában Jézusban, és a Szent Lélekben. Hiszünk, hogy minden ember saját, nem pedig Ádám, Éva vékéért fog megbüntetlni. Hisz-szük, hogy az emberek üdvözülni fognak saját jámbor viselkedés miatt, nem pedig mert Krisz-tus keresztire feszítették magát. — Hiszünk bün-bánatban, vízbe-mártás általi keresztelésben, bérmálásban és az Urvacorájában. Hiszünk pró-féták, apostolok, evangélisták, s általában mind-azon papszerkezetekben, melyek az őskeresz-tény vallásban léteztek. Hiszünk az örökös val-lás hatalmában, azaz jóslás és csodatevésben. Hiszünk az Isten szavában, mely a Mormon könyvében megíratott, s hiszünk az Isten aka-ratában, mely a Tudnivalók és Mennyei Ren-delekben olvasható. — Hiszünk az isteni nyilat-kozatokban, s hiszünk, hogy ezentul is gyak-ran nyilatkozni fog prófétáink által, egyháza dicsőségét és szentjei boldogságát érdeklőleg. — Hiszünk, hogy Izrael tiz nemzetsége nem so-kára összevegyülend ismét, s Szion Amerikában fog felállítani, hol Krisztus ezer évig fog sze-mélyesen uralkodni királyságában, s a földet ismét édennek alkotandja. — Hiszünk a test fel-támadásában, azonban meg vagyunk győződve, hogy a végnapok szentjei (Mormonok) támadnak fel először, s az emberi nem többi tagjai, azaz pogányok csak az 1000 éves dicsőleges ország-lás után fognak feltámadni. Hiszünk császárok, királyok, praesidensek, s általában mindenféle uralkodókban, ha elég becsületesek (provided they are honest enough) vallásunkat nem üldöz-ni, a mint nem üldözzük mi az övéket, noha sajnáljuk, hogy valamennyien a szerencsétlen bálványimádók rohanak a poklok és kárhozat örvénye felé. Végre hiszünk, hogy rövid időn egész Amerikát az igaz hitre térítjük, s a sok milliókat megmentjük a sötétség sötétjébe kör-meiből stb. stb. M. S.

Kifli-jubileum. Közelebről a bécsi pé-kek a szarvacskok (kifli) feltalálásának kétszáz-a-dos évnapját készülnek megünnepelni. A szar-vacsákat Bécsben találták fel, midőn Kara-Mus-tafa sergei a várost bekerítvén, egy akkori ér-deemes pék, Wendler, arra a gondolatra jött,

hogy a török félholdat süteményalakban kipa-rodíazzák. Ez tehát a kifli története.

Várady Ádám, a legjobb nevű pesti fi-növeldek egyikének igazgatója, előfizetést nyit a „Várady-féle magyar-, német- és fran-czia társalgási kézikönyvére,” mely növelési szempontból különösen tanulságos és közérde-kű mű lesz. E mintegy 400 lapra terjedendő gyakorlati könyvnek előfizetési ára csak 1 pft. Az előf. pénzt f. év október 1-jéig, Várady A. urhoz, Pest, czukor-utca, 9. sz. kell beküldeni.

KÜLFÖLD.

Anglia. — A királynőnek Cher-bourgba teendő utazása köti le a közönség egész figyelmét. A „Times” zsimbelődő cikke hatalmas viszhangra talált. Nem igen akadhatni angol emberre, a ki e meghívás ellen ne zugna. Ezzel látszik hát összefüg-gésben lenni azon módosítás is, mely a cherbourgi látogatás tervében történt. Kez-detben azt akarták, hogy a királynő min-den pompafény nélkül, csupán az ő yachtján evezzen Ostendébe, utközben tegyen egy kirándulást Franciaországba, szőljön be a császárhoz Cherbourghban, s vele kez-el szorítva, utazzék tovább a leányához. E tervvel immár felhagytak, a királyasszony, mint világhatalmas uralkodónő, roppant ha-jócsapattal érkezik, mely nem kevesebb mint 726 ágyut viszen. A kormány ugyan-is jul. 13-án minden várakozás ellenére azt határozta, hogy egy tekintélyes flotta ki-sérje a királynőt Cherbourghba utaztában. Ezen hajóhad hat sorhajóból, hat fregat és nyolcz yachtból (gyorshajó) fog állani, s a parancsnokságot, a királynő saját kívá-nata folytán, Lyons tengernagy veendi át eddigi vitorlászahója „Royal Albert” fő-délzetén, a melyen már meg is érkezett Portsmouthba. A királynő útja, ez újabb in-tézkedés által, nyilván nagyobbszerű lesz, s e részben a francziák császára célzatra is előmozdítva, a ki e szini mutatványát a lehető legnagyobb fényvel kívánja körül-övezni.

Másfelől örülnek mégis a brittek, egy-ily ellenök épültnek látszó erősség beava-tási ünnepélyén, saját királynőjüket azok-tól a rettenetes uszó erődöktől kísérve, megjelenni láthatni. Természetesen az ud-variasságok kicserélése Cherbourghban a legszívélyesebb arcot öltendi fel, de az angolok szíve nem fog részt venni abban. A napisajtónak nagy része azon egy kúr-tót harsogtatja a „Times”-sel. Az „Ad-vertiser” végtelen boldog, hogy a hatal-mas közlönyt elvégre vele egy sátor alatt láthatja. A „Saturday Review” egy hajó-hadnak a csatornán mindig csatakéssz álla-potban tartását Anglia első tartozásának nyilvánítja, s nagy tüzzel ajánlja Antver-pennek is egy antibonapartistai Sebastopol-lá leendő átalakítását. Csupán a radikál párt közlönye a „Daily News” szegül el-le a „Times”-nek, s elárulja ezáltal, miért van a Malmesbury miniszteriuma mel-lett. Lord Palmerston a keleti kérdésben Ausztria mellé állott volt Franciaország ellen. De lord Malmesbury a „D. N.” sze-rint, igyekezik közvetíteni. Más szóval: az előbbi premier minden hibái mellett is szem előtt tartotta Angolország érdekeit; lord Malmesbury, a közvélemény ellenére, nem mer egészen attól eltávolozni, de még-is, a meddig csak lehet, igyekezik eltérni. A radikál közlöny, mely Szászban befolyá-sa alatt áll, természetesen egyetért azon politikával, kivált mióta a menekültek az algiri új gyarmatminiszterség felállításá óta ismét hajlani kezdtek a Bonapartékhöz. In-nen a „D. N.”-nak azon állítása, miszerint előnyös lenne Angliára nézt, ha a fran-czia befolyás lendületet nyerne Olaszor-szághban, mert Franciaország Itáliában Angliával szemben szabadelvűbb kereske-delmi politikát fogna követni, mint Ausztria. Ha szintén Napoleon a szabadkereskedelem bajnokává csapta is fel magát, eléggé ismeretes az, hogy Franciaország a nem-zetgazdaszatban a la Jeh-csofftól visel, s a tilalmi rendszer chinai falait nem csak ott-hon, de egyébut is, a hova eljuthat, felál-lítja, s ily tényekkel szemközt bámulni le-

het az angol publicista amaz ítéletén oly or-szághban, hol a nemzetgazdaszat otthonos.

Chinából fontos hírek érkeztek. A szövetségesek ultimatumot küldtek a chi-nai meghatalmazottnak, s gondolkodási i-dőül hat napot engedtek. A határidő lete-lt, s a „nap fiától” nem jött válasz; miért is két gőzös parancsot kapott, hogy két ágyu-naszáddal előnyomuljon. Egy pár nap alatt várják már az első csapás bekövetkezését éjszakon. Az első műtét a Peiho-folyó tor-kolatánál álló erőd elfoglalása lesz.

Az alsóház jul. 16-ki éji ülésé-ben Disraeli egy oly billt terjesztett elő, melynélfogva a kormány arra hatalmaztat-nék fel, hogy a parlamenti szünet alatt néphadot öltöztethessen be, s azt, annak beleegyezésével, az országon kívül is alkalmazhassa. A zsidó-bill 156 szavazattal 65 ellen, keresztülment a másodszori felol-vastatáson.

Franciaország. — Napoleon hg. közelebről kirándulást tett a limo-gesi ipar-műkiállításra. A munkások ug-yancsak kiáltoztak: „Vive l'Empereur! vive le Prince Napoleon!” volt játék, mulatság elég, volt tánczvigalom is, hol a herczeg bemutatta tánczálási ügyességét s egy polgárszüzet derekasan megforgatott. Az újságírók nagyon hegyezték fülö-ket azon beszédre, melyet a herczeg az ipartárlaton volt tartandó, remélvén, hogy a jövő politika alaprajzát találják benne. A beszéd meg van tartva, de abból vajmi keveset következtethetni arra nézve, hogy Franciaországban egy új rendszernek haj-nala fog felpirulni; bárha nem minden je-lentőség nélkül az, hogy a herczeg a cen-tralisatiót, az egyéni erőnek az államha-talom általi elnyelését, a kormány he-lyettesítését a társalmi élet minden cseleke-deteiért, minden személyes kezdeménye-zés gyöngülését egyenesen veszélynek bé-lyegző az országra nézve.

Walewzki grófnak egy a „Mo-niteurben” foglalt jelentése szerint, az éj-szakamerikai Egyesült-államok, Spanyol-ország és Mexikó kivételével, valamennyi ország elfogadta a kalóz-levelekre vo-natkozó 1856-ki nyilatkozatokat. Az ek-kori párisi congressus, mint tudjuk, alap-ját vetette meg egy új tengeri jognak há-ború idején. Ennek elvei szerint háboru esetében a szabad kalózkodás eltö-röltetett; a semleges áru ellenséges lobogó alatt, valamint az ellenséges áru semleges lobogó alatt, a hadi dugárú kivételével, mentesnek nyilvánították; a part-zárra néz-ve pedig kimondatott, hogy az csupán ak-kor kötelező, ha elegendő haderő által tar-tatik fenn. Az Egyesült-államok kormánya csak azon áron nyilatkozott hajlandónak a szabad-kalózkodás eltörlésére háboru ide-jén, ha kimondatik vala, hogy a hadako-zó nemzetek polgárainak magán vagyona tengeren is átáljában sérthetetlen. Ily szé-les engedelményt a congressus hatalmak, úgy látszik, nem tartották a tengeri háboru céljával és természetével megegyezőnek.

Egy brüsseli levelező Lille erő-dítésére figyelmeztet. Mi alatt Belgiumban nagy alaposan vitakoznak a felett, ha vaj-on, s minő mértékben kelljen Antwer-pet még inkább megerősíteni, III. Napo-leon gyorsan elhatározta Lillének első rangú erődé emeltetését, s legott munká-hoz is fogtak. Felülő előzékenység Bel-gium iránt.

Spanyolország. — A spanyol miniszterium a maga támaszát leginkább a szabadelvű középpárthban keresi. Nem is mu-laszt ám semmi időt el, hogy magát nem-csak elvrokon férfiakul környezze, ha-nem hogy irlalom nélkül el is távolítsa Madridból mindenazon urakat, a kiknek be-folyása éppen nem lenne alkalmas az ő ál-lását szilárdítani. A toledoi bibornok-érsék, a camarilla egyik legerősebb oszlopa is u-tasítást kapott, ezentul nem Madridban, hanem érseksége székhelyén lakni. A tar-tományokban a kormánynak szabadelvűek-től történt megalakítása kedvező hatást gerjesztett, s különösen a városi ipar-osok O'Donnell kormányában a nyuga-lom s rendszeres haladás kezességét látják.

Madridból írják: a cortes aug. 19-dikén fog feloszlatni; nov. 1-én kezdődnek az új választások, és nov. 19-én, mint a ki-rálynő nevenapján, nyitnak meg az új kamara.

Olaszország. — A francia és pá-pai katonák közt Romában a minap véghez ment verekedés folytán a francia tábornok Goyon napirancsot adott ki, a mely-ben úgy lép fel, mint a Romában levő ősz-szes csapatok főparancsnoka s a legszigo-rubb rendszabályokhoz nyul. Egy második parancs megszünteti ugyan e rendszabá-lyokat, de a két hadsereg főparancsnoksá-ga nem szűnik meg. Ez okirathat még követ-kező phrasisis forduló: „A sz. atya nek-em azt mondá tegnap: kedves tábornok, a francia császár mondata szerint: „a csás-zárság béke” örölköz hozzá tehetni: „a két seregnek Romában léte szintén keze-sége a békének.” A sz. atya ezen bizal-mát igazolnunk kell, hozzá teszi a tbnok, s én meg vagyok győződve, hogy ez meg fog történni.” Jó, de a francia tábornok rendszabályokat csak maga fejtőtl, az ál-lamtitkár Antonelli bibornokkai előleges egyetértés nélkül tevé, az utóbbi tiltá-kozt az egyes eljárás ellen, állítván, hogy az még inkább mozdítja elő a közfor-rongást, s midőn a tábornok újra meg újra csak önnön felelősségét hánytorgatná, melylyel katonái irányában viseltetnék, s maradna saját határozata mellett, a bibor-nok végre azzal fenyegetőzött, hogy a pá-pával együtt oda hagyja Romát, s a kor-mányt Anconába teszi át, panaszt tön egyszersmind a diplomaiat testület minden tagjainál. Egy versio szerint a tábornok a szent atya szavait se helyesen adta elő, mert azok ekként hangzottak volna: „A francziák császára azt mondta: a császár-ság a béke; a romaiak békén vannak; egyedül ön akarja a háborút.” A viszályból támadt nehézségek, mint írják, el vannak ugyan immár háritva, de Goyon tbnok diplomaiat egészségi tekintetéből huzam-osb időre utazási szabadságot kapott, s tán egy kis leczkét is fog kapni Párisból a diplomaiat hang minőségéről.

Oroszország. — A rabjobbágy-ság felszabadítása Oroszországban, valamennyi tudósítás szerint, még nagyon messze van a valóítás céljától. A nemes-bizottmányok véleményei szerint a legnagyobb áldozat-tételek se terjeszthetők ki az önmegsemmisítésig. További csendzavarások iránti tekintetből, a kor-mányzóságok fejeivé tábornokokat fogának kinevezni. A sajtó szigorubb örködés alá van téve. Több paraszt, szemé-lyesen vádaskodván földesuraik ellen Pé-tervárrat, a császár által börtönbe vette-tett. A császár semmiképpen se akar egyik vagy másik oldalról sürgölést vagy kény-szerítést eltérni.

A lengyel határszélekről írják: A Varsó melletti csapatösszpontosítás, a rendkívüli előkészületekből ítélve, úgy látszik, nagy kiterjedésű akar lenni, mint-hogy oda még a szomszéd orosz kormány-zóságoktól való ezredek is összpontosittak. A muszka nép ezen roppant seregek összehalmozását nagyot jelentő demon-stratióknak tekinti, és habár az orosz kabí-netnek nézete a török birodalom feloszlatá-sára semmi esetre nem czéloz is, mint azt némely lap tudni akarja, de mégis minden-esetre komoly szándéka nem engedni, hogy a portánál más hatalmak befolyása szerfe-ltti tulsulyra jusson. A muszkaik szentül hiszik, hogy nem sokára a keresztények az egész török birodalomban általános fel-keletést kísértének meg a muzulmánok ellen.

Törökország. — A Kapu jelen csi-korgós állapotában új véletlen csapás a szul-tán gyöngéledése, mi a török államfé-rfiak aggodalmát még inkább növeli. A nép nagy lelki szorongatások közt eseng Alláh-hoz, tartsa meg az ő jó padisáhját, kitől a jó szívet-lelket a legcsökönyösebb ö tö-rök se tagadja meg, s a mit a szultán poli-tikájában kárhoztat, azt is e szerfeletti jó-szívűségnek tulajdonítja. „Ha a padisah meghalálozánk, — mondá a minap egy fe-

